

การพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น: กรณีศึกษาศิลาโฮมสเตย์
จังหวัดขอนแก่น เพื่อยกระดับความยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs

Developing of Local Experiential Tourism Value Chain: Sila Homestay Case Study:
Khon Kaen Province to Raise the Level of Sustainability according to The SDG Goals

สิทธิศักดิ์ โพธิ์ศรี^{1*} ณัฐภัทร จงอริยตระกูล² และนวรรณ สืบสายลา³
Sitthisak Phosri^{1*}, Nattapat Jongariyatrakool² and Navan Suebsaila³

*Corresponding author, e-mail: navan.su@spu.ac.th

Received: April 23th, 2024; Revised: November 21th, 2024; Accepted: December 13th, 2024.

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน โดยสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) การวิจัยนี้เป็นการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นวิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น เป็นกรณีศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 1.) วิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น 2.) วิเคราะห์ปัญหาและจัดทำแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดให้กับกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น และ 3.) พัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 13 คน ประกอบไปด้วย สมาชิกของวิสาหกิจชุมชน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ สร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS matrix การพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs และ การระดมสมอง ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนในห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวของวิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์มีบทบาทสำคัญในการสร้างคุณค่าของผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยว แต่ขาดการวิเคราะห์กิจกรรมอย่างเป็นระบบทำให้เสียโอกาสในการสร้างรายได้และการจ้างงานให้กับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการพัฒนากลยุทธ์ รวมถึงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และโครงการบริการวิชาการสู่สังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs ข้อ 1 ยุติความยากจน ข้อ 4 การศึกษาอย่างมีคุณภาพ ข้อ 8 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ข้อ 9 โครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน และข้อ 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

^{1,2} นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
Student in Bachelor of Business Administration, Colleague Logistics and Supply Chain, Sripatum University
Khonkaen Campus

³ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น
Supervisor, Logistics and Supply Chain, Sripatum University Smart, Khonkaen Campus

Abstract

Local experiential tourism is a crucial tool for developing the economy, society, and culture of communities, aligning with the Sustainable Development Goals (SDGs). This study focuses on developing the value chain of local experiential tourism through the case of Sila Homestay Community Enterprise in Khon Kaen Province. The research aims to: 1) analyze the value chain of local experiential tourism; 2) identify issues and develop marketing strategies for experiential tourism activities; and 3) enhance the tourism value chain in alignment with the SDGs. This qualitative research involved in-depth interviews with 13 key informants, including community enterprise members and media experts. The data were analyzed to explore the tourism value chain, assess the business environment, and develop strategies using the TOWS matrix, SDGs, and brainstorming techniques. The findings revealed that the primary and supporting activities in the tourism value chain of Sila Homestay play an important role in creating value for tourism products and services. However, a lack of systematic analysis has led to missed opportunities for generating income and employment for community members. The researchers, therefore, implemented strategies, including developing promotional materials and conducting community outreach programs, aimed at sustainable development aligned with SDGs, specifically Goal 1 No Poverty, Goal 4 Quality Education, Goal 8 Economic Growth, Goal 9 Resilient Infrastructure, and Goal 11 Sustainable Cities and Communities.

Keywords: Tourism Value Chain, Local Experience Tourism, Sustainable Development Goals (SDGs)

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน โดยสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งมุ่งเน้นการบรรลุความยั่งยืนในหลายมิติภายในปี 2030 (มหาวิทยาลัย ศรีปทุม, 2567) จากข้อมูลสถิติในปี 2566 การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นในประเทศไทยได้รับความนิยมอย่างมาก จากกลุ่มของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ ที่ต้องการสัมผัสวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนไทย ซึ่งในกลุ่มของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากประเทศจีน มาเลเซีย และอินเดีย (ทีมข่าวคอร์ปอเรท-การตลาด กรุงเทพธุรกิจ, 2567) ที่มีความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การทำอาหารไทย การเยี่ยมชมตลาดท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และการสัมผัสวิถีชีวิตของชุมชนอย่างใกล้ชิด (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), 2567)

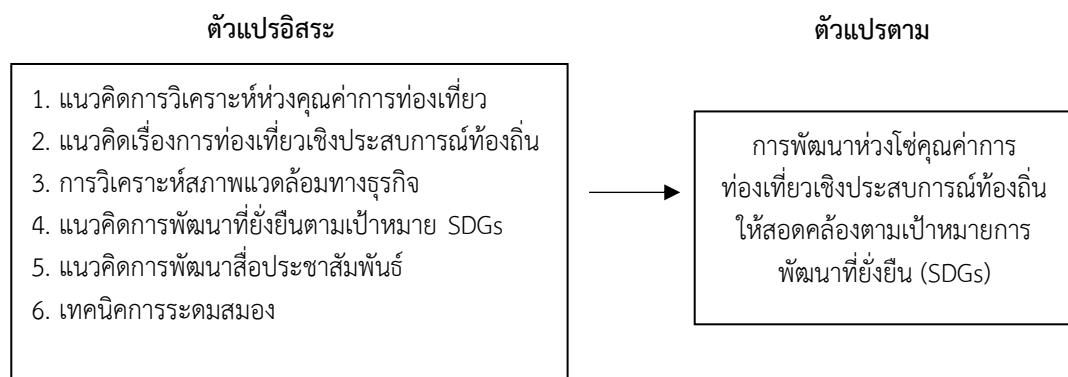
วิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น เป็นตัวอย่างของการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 โดยความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่น เทศบาลเมืองศิลา และสำนักบริการวิชาการ ศิลาโฮมสเตย์นำเสนอกิจกรรมท่องเที่ยววิถีชุมชนที่หลากหลาย เช่น การสักการะสิมไม้โบราณอายุ 100 ปี การทำธงไชยแมงมุม การย้อมผ้าจากสีธรรมชาติ และการทำขนมพื้นถิ่นอีสาน อย่างไรก็ตาม ศิลาโฮมสเตย์ยังขาดการวิเคราะห์คุณค่ากิจกรรมของการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดและการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การขาดการวิเคราะห์นี้อาจทำให้เสียโอกาสในการสร้างรายได้และการจ้างงานให้กับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น โดยใช้ศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้จะวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวของการดำเนินธุรกิจทั้งในส่วนของกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุน เพื่อนำไปสู่การจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น

ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ยังจะเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ ที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนและการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น กรณีศึกษา: ศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดให้กับกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น กรณีศึกษา: ศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) กรณีศึกษา: ศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบไปด้วย สมาชิกของวิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ การพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs และการระดมสมอง (Brainstorming)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ สมาชิกในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น ของวิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งนี้ได้มีการกำหนดเกณฑ์ในการเลือก คือ 1) เป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบไปด้วย ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รองประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เลขานุการ ฝ่ายการตลาด ประชาสัมพันธ์ และประสานงาน จำนวน 10 คน และ 2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 คน รวมจำนวน 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ที่ได้จัดทำขึ้นตามกรอบการวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนศิลาโสมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น จากการดำเนินกิจกรรมในห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจการพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs และการระดมสมอง (Brainstorming)

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจาก 2 แหล่ง ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่คณะผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการเป็นผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง ของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนศิลาโสมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อประชาสัมพันธ์
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่คณะผู้วิจัยได้จากการรวบรวมของแนวคิดและทฤษฎี บทความวิจัย บทความวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม และสืบค้นข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยการจัดกลุ่มของข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกันมากที่สุด เข้าสู่กระบวนการให้รหัส (Coding) จัดหมู่ข้อมูล (Category) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และยืนยันความถูกต้องตามประเภทของคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น กรณีศึกษา ศิลาโสมสเตย์ ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่ามีการดำเนินกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุน

กิจกรรมหลัก (Primary Activities)

1. โลจิสติกส์ขาเข้า (Inbound Logistics) กลุ่มวิสาหกิจศิลาโสมสเตย์ มีหน่วยงานทางราชการที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถวางแผนในการดำเนินกิจกรรม อาหาร ที่พัก และการขนส่ง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การปฏิบัติการ (Operations) กลุ่มวิสาหกิจศิลาโสมสเตย์นำเสนอผ่านวิถีชีวิต บรรยากาศและธรรมชาติท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ทั้งยังมีการประสานงานกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในส่วนของภาครัฐ และภาคเอกชน
3. กิจกรรมขาออก (Outbound Logistics) ผลผลิตจากการดำเนินตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ในกิจกรรมการปฏิบัติการ โดยเครือข่ายทางภาครัฐ และเอกชนเข้ามาช่วยมาช่วยในเรื่องการดำเนินกิจกรรมและบริการ เช่น ล่ามแปลภาษา (สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ)
4. การตลาดและการขาย (Marketing and Sales) กลุ่มวิสาหกิจศิลาโสมสเตย์มุ่งสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว โดยนำเสนอผลิตภัณฑ์คุณค่า เช่น รังไข่แมงมุมแห่งความโชคดี และผ้าผืนย้อมจากสีธรรมชาติ รวมถึงบริการด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้การทำอาหารท้องถิ่น และการเยี่ยมชมสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม ที่พักสะดวกสบาย การขนส่ง และอาหารที่รสชาติโดดเด่นจากวัตถุดิบท้องถิ่น
5. การบริการ (Services) การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว จากสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจศิลาโสมสเตย์ ซึ่งมีความชำนาญในเรื่องการดำเนินกิจกรรมในทุกด้าน ทั้งในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่พัก การขนส่ง และอาหาร เพื่อสร้างความประทับใจ และประสบการณ์อันน่าจดจำแก่นักท่องเที่ยว

กิจกรรมสนับสนุน (Support Activities)

1. การจัดหา (Procurement) การจัดหาวัตถุดิบ และการสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม โดยมี การจัดซื้อและการจัดหาวัตถุดิบภายในท้องถิ่น หรือพื้นที่ใกล้เคียง และการสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรมกับ หน่วยงานของทางภาครัฐ และภาคเอกชน

2. การพัฒนาเทคโนโลยี (Technology Development) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านการ สื่อสาร และการประชาสัมพันธ์เข้ามาใช้ในองค์กร โดยการอัปโหลดภาพถ่าย และคลิปวิดีโอ ขณะการดำเนินกิจกรรม ลงใน โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook Fan Page

3. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การจัดทำใบประกาศนียบัตร เพื่อรับรองมาตรฐานบุคลากรโฮมสเตย์ ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกที่ถูกต้องในเรื่องการให้บริการนักท่องเที่ยว การ สร้างลักษณะบริการที่เป็นเลิศ ซึ่งยังคงรักษาอัตลักษณ์เฉพาะของชุมชน ในการส่งมอบความรู้ ความเข้าใจ และสร้าง ความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

4. โครงสร้างองค์กร (Firm Infrastructure) บุคลากรหลักในการดำเนินกิจกรรม และประสานงานกับ ฝ่ายต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการ ฝ่ายข้อมูลลงทะเบียน การตลาดประชาสัมพันธ์ เหนรัญญิก ที่พัก รักษาความปลอดภัยต้อนรับและ การแสดง กิจกรรม และฝ่ายอาคาร สถานที่ โดยแต่ละส่วนมีการเชื่อมโยงการดำเนินงานกิจกรรม และการบริการเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีการดำเนินกิจกรรม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลจากการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการยกระดับห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิง ประสบการณ์ท้องถิ่น กรณีศึกษา ศิลาโฮมสเตย์ ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น คณะผู้วิจัยได้นำผลของ การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในธุรกิจ คือจุดอ่อนและจุดแข็ง และ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกธุรกิจ คือ โอกาสและอุปสรรค ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจศิลาโฮมสเตย์

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจของศิลาโฮมสเตย์	
จุดแข็ง (Strength: S)	1. การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นมีกิจกรรมท้องถิ่นที่หลากหลาย
	2. ได้รับมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย
	3. รูปแบบของกิจกรรมที่ทางศิลาโฮมสเตย์จัดมีความยืดหยุ่น นักท่องเที่ยวสามารถ จัดการท่องเที่ยวได้หลากหลาย
	4. ความเชี่ยวชาญของสมาชิกในการดำเนินกิจกรรม สามารถมอบประสบการณ์ที่ดี ให้กับนักท่องเที่ยว
จุดอ่อน (Weakness: W)	1. ขาดการนำเสนอเรื่องราวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจอย่างแท้จริง ที่เชื่อมโยงระหว่าง เรื่องราวของชุมชน และกิจกรรม
	2. ขาดองค์ความรู้ในด้านการตลาด และการต่อยอดผลิตภัณฑ์
	3. ขาดการนำเสนอกิจกรรมโดยภาพรวมของการท่องเที่ยว
	4. สมาชิกในการดำเนินกิจกรรมไม่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เข้าใจวิธีในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งยังต้องอาศัยการช่วยเหลือจาก หน่วยงานภายนอก
	5. รูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ไม่หลากหลายและขาดภาษาอังกฤษ ทำให้ไม่สามารถ ดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้

โอกาส (Opportunities: O)	1. การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นกำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว 2. จำนวนของนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง 3. ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในด้านการปรับปรุงมาตรฐานโฮมสเตย์และการจัดบูธเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 4. ช่องทางการตลาดที่หลากหลาย เพื่อสร้างการรับรู้การดำเนินวิสาหกิจ ซึ่งสามารถลดต้นทุนในการประชาสัมพันธ์ได้
อุปสรรค (Threat: T)	1. ไม่มีรถประจำทางที่เดินทางเข้าสู่ ศิลาโฮมสเตย์ เนื่องจากไม่ได้อยู่ในใจกลางของเมือง 2. การแข่งขันการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นในประเทศไทยกำลังเพิ่มสูงขึ้น 3. การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นยังไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทย

จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจศิลาโฮมสเตย์ ดังตารางที่ 1 คณะผู้วิจัยร่วมระดมสมอง (Brainstorming) กับผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ เพื่อนำไปสู่การวางกลยุทธ์ในการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก SO (Strength - Opportunity) แนวทางในการพัฒนา คือ การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทสื่อวีดิทัศน์ โดยการผลิตคลิปวีดิทัศน์ที่น่าสนใจช่วยนำเสนอจุดเด่นของกิจกรรม และสถานที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจน และการใช้ช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook หรือ YouTube ทำให้สามารถกระจายข้อมูลได้รวดเร็วและกว้างขวาง ส่งผลให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนมากขึ้น และสร้างโอกาสในการดึงดูดนักท่องเที่ยวซึ่งช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน

2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (Weakness - Opportunity) แนวทางการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ 5 ประเภท ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โบรชัวร์ ป้ายประวัติธงไชยแมงมุม ป้ายประวัติหลักพระธรรมศักดิ์สิทธิ์ และป้ายบอกทาง เป็นกลยุทธ์ WO ที่มีประสิทธิภาพ การสร้างเอกสารคู่มือและวิดีโอช่วยให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าใจวิธีเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่ายขึ้นและส่งเสริมความรู้สึกมีส่วนร่วม การจัดฝึกอบรมสมาชิกในด้านการสื่อสารและการตลาดยังช่วยพัฒนาทักษะในการติดต่อกับนักท่องเที่ยว ทำให้สามารถเพิ่มการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมและประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวได้ดีขึ้น ส่งเสริมความร่วมมือและการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

3. กลยุทธ์ป้องกัน ST (Strength - Threat) การสร้างผลิตภัณฑ์ประจำชุมชน เช่น พวงกุญแจที่มีอัตลักษณ์ของศิลาโฮมสเตย์ เป็นกลยุทธ์การป้องกันที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยสร้างการรับรู้และความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยวผ่านการออกแบบที่โดดเด่นและการขายผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Instagram, TikTok เป็นต้น นอกจากนี้ยังเสริมสร้างรายได้และอาชีพให้กับวิสาหกิจชุมชน โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และสามารถใช้อนุมัตินี้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์เรื่องราวของชุมชน ทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนมากขึ้น

4. กลยุทธ์เชิงรับ WT (Weakness - Threat) โครงการบริการวิชาการสู่สังคมที่เน้นการเขียนข่าวและถ่ายภาพเพื่ออบรมความรู้ด้านการตลาดแก่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ เป็นกลยุทธ์เชิงรับที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชน การถ่ายทอดความรู้ในการ

จัดทำพวงกุญแจติดธงช่วยสร้างรายได้และอาชีพให้กับสมาชิก นอกจากนี้ การใช้ช่องทางออนไลน์ยังเพิ่มการเข้าถึงนักท่องเที่ยวและสร้างการรับรู้เกี่ยวกับชุมชน โครงการนี้จึงช่วยให้วิสาหกิจชุมชนปรับตัวและเติบโตอย่างยั่งยืน

3. ผลการยกระดับห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) แบ่งตามกลยุทธ์การพัฒนา ดังนี้

1. การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์จากกลยุทธ์เชิงรุก SO (Strength - Opportunity) การจัดทำคลิปวิดีโอ (VTR) เพื่อนำเสนอกิจกรรมโดยรวมของศิลาโฮมสเตย์ เป็นการใช้อนุวัตทัศน์ประเภทหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้มีการผลิตเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย สื่อวิดีทัศน์นี้ถูกโพสต์ลงใน Facebook Fan Page ของศิลาโฮมสเตย์ ทำให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการ และช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนมากขึ้น ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 คลิปวิดีโอ นำเสนอกิจกรรมโดยภาพรวมของศิลาโฮมสเตย์

2. การสร้าง และพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์จากกลยุทธ์เชิงแก้ไข WO (Weakness - Opportunity) ประกอบไปด้วย 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) 2) โบรชัวร์ 3) ป้ายประวัติธงใยแมงมุม 4) ป้ายประวัติหลักพระธรรมศักดิ์สิทธิ์ และ 5) ป้ายบอกทาง โดยทั้งหมดจะจัดทำเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

2.1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เพื่ออธิบายขั้นตอนในการทำกิจกรรม 3 กิจกรรม ได้แก่ การทำผ้ามัดย้อม การทำธงใยแมงมุม และการทำข้าวต้มมัด ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจแก่ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 คู่มือการทำกิจกรรมในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (E-book)

2.2 แผ่นโบชัวร์ คณะผู้วิจัยได้มีการปรับเปลี่ยนแผ่นโบชัวร์จากเดิมให้มีความทันสมัยมากขึ้น เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยได้เพิ่มคิวอาร์โค้ดที่สามารถสแกนเพื่อเข้าไปยังหน้า Facebook Fan page ของศิลาโฮมสเตย์ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่สนใจเข้าใช้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 แผ่นโบชัวร์ 2 วัน 1 คืน

2.3 ป้ายประวัติธงไชยแมงมุม นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นกับกิจกรรมที่ดำเนินการ โดยให้ข้อมูลที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าใจถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น ดังรูปที่ 5

รูปที่ 5 ป้ายประวัติธงไชยแมงมุมในรูปแบบภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

2.4 ป้ายประวัติหลักพระธรรมศักดิ์สิทธิ์ นำเสนอประวัติและความเป็นมาของหลักพระธรรมศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นสิ่งที่ชุมชนนับถือ โดยให้ข้อมูลที่ละเอียดและเข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าใจถึงความสำคัญและคุณค่าทางศาสนาและวัฒนธรรมของชุมชนได้อย่างชัดเจน ดังรูปที่ 6

รูปที่ 6 ป้ายหลักพระธรรมศักดิ์สิทธิ์ในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.5 ป้ายบอกทาง จัดทำเพื่อแสดงระยะทางและเส้นทางเข้าสู่ศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น โดยมีการออกแบบให้เข้าใจง่ายและมีข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศในการเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวนี้ ดังรูปที่ 7

รูปที่ 7 ป้ายบอกทาง

3. การสร้างผลิตภัณฑ์ประจำชุมชนจากกลยุทธ์เชิงป้องกัน ST (Strength - Threat) โดยจัดทำพวงกุญแจเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายและของฝากสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งมีการออกแบบที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของชุมชน มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวจากหลากหลายประเทศ นอกจากนี้ยังช่วยสร้างรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างยั่งยืน ดังรูปที่ 8

รูปที่ 8 พวงกุญแจในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

4. การจัดทำโครงการบริการวิชาการสู่สังคมจากกลยุทธ์เชิงรับ WT (Weakness - Threat) มุ่งเน้นการอบรมด้านการตลาดและถ่ายทอดองค์ความรู้การจัดการห่วงโซ่มูลค่าเกษตรปศุสัตว์ เพื่อสร้างรายได้และอาชีพให้กับวิสาหกิจชุมชนศิลาโสมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น โดยโครงการนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะให้กับสมาชิกในชุมชนในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของตน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังรูปที่ 9

รูปที่ 9 ภาพกิจกรรมโครงการบริการวิชาการสู่สังคม

การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทวิดิทัศน์และผลิตภัณฑ์ประจำชุมชนมีความสอดคล้องกับหลายเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะ SDG 1 คือ ยุติความยากจน และ SDG 8 คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เนื่องจากโครงการเหล่านี้ช่วยสร้างรายได้และอาชีพให้กับสมาชิกในชุมชนผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ และการอบรมทักษะการสื่อสารและการตลาด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ SDG 4 คือ การศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพราะการจัดฝึกอบรมทำให้สมาชิกมีความรู้และทักษะในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และบริการของตน การใช้ช่องทางออนไลน์ในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนยังสามารถสนับสนุน SDG 9 คือ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน และ SDG 11 คือ เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเข้าถึงและการดึงดูดนักท่องเที่ยว โครงการนี้จึงช่วยส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งยังสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของร่วมกันในชุมชนผ่านการมีส่วนร่วมในการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ ทำให้เกิดการรับรู้และความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

1. การวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น กรณีศึกษา: ศิลาโสมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น มีการดำเนินกิจกรรมหลัก จากการสร้างคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ และการบริการการท่องเที่ยว โดยมีหน่วยงานทางราชการที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวในการวางแผน ต่อการดำเนินกิจกรรม ที่พัก การขนส่ง และอาหาร จนการส่งมอบผลิตภัณฑ์ และการบริการที่เป็นเลิศ จากการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีความรู้ และเข้าใจความต้องการของนักท่องเที่ยว ในการสร้างความรู้สึกร่วมในการทำกิจกรรม เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และกิจกรรมสนับสนุน หรือกิจกรรมที่จะทำให้การดำเนินกิจกรรมหลักเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ จากการจัดซื้อ จัดหาวัตถุดิบ และเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรมทั้งภาครัฐ และเอกชน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาอำนวยความสะดวกในการดำเนินการในองค์กร เพื่อสร้างการรับรู้ในผลิตภัณฑ์ และการบริการการท่องเที่ยว ซึ่งมีการจัดการบุคลากรของศิลาโสมสเตย์ จากประกาศนียบัตรรับรองมาตรฐานบุคลากร และแบ่งหน้าที่โครงสร้างการบริหารจัดการดำเนินการธุรกิจ ในการประสานงานกับเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ประเสริฐ โยธิดาร์ และคณะ (2566) ในการศึกษา กิจกรรมในห่วงโซ่มูลค่าทางการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก พบว่า กิจกรรมใน ห่วงโซ่มูลค่าทางการท่องเที่ยว จังหวัดนครนายก ประกอบด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจ การเข้าถึง ที่พัก กิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ที่มีกิจกรรมภายในห่วงโซ่มูลค่า ประกอบด้วยกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุน ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะมี

ส่วนสร้างคุณค่าให้กับ สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว กล่าวคือ กิจกรรมหลัก เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวโดยตรงและกิจกรรมสนับสนุน เป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือเกื้อกูลอำนวยความสะดวกให้ กิจกรรมหลักดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม

2. ผลของการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ จังหวัดขอนแก่น นำไปสู่การวิเคราะห์หาจุดอ่อน จากการวิเคราะห์ด้วย SWOT analysis ซึ่งพบว่า การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ ยังขาดการนำเสนอเรื่องราวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจอย่างแท้จริง ที่เชื่อมโยงระหว่างเรื่องราวของชุมชน และกิจกรรม ขาดองค์ความรู้ในด้านการตลาด และการต่อยอดผลิตภัณฑ์อันทำให้เกิดรายได้ จากรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ต่อการรับรู้ไม่หลากหลาย ในการนำเสนอกิจกรรมโดยภาพรวมของการท่องเที่ยว อีกทั้งสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนไม่สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เกิดความรู้สึกร่วมในการทำกิจกรรม ไม่เกิดการบอกต่อ หรือประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยว กล่าวคือ ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลต่อการรับรู้ในการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจชุมชนศิลาโฮมสเตย์ แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ อันทำให้เสียโอกาสในการสร้างรายได้และการจ้างงานที่ยั่งยืนให้กับสมาชิกในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การสร้างกลยุทธ์ด้วย TOWS matrix เพื่อหาแนวทางการยกระดับห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่นจากกลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ เพื่อยกระดับสู่ความยั่งยืนตามเป้าหมาย SDGs สอดคล้องกับปจจัย ผลประเสริฐ และกนิษฐา ศรีภิรมย์ (2564) การจัดการเชิงกลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนได้นั้นต้องเริ่มจากการที่ทราบผลกระทบของชุมชนที่ได้รับจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากนั้นหัวหน้าชุมชน ผู้ประกอบการร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (การวิเคราะห์ SWOT) เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางและวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงานที่เหมาะสม โดยเน้นที่การให้ความสำคัญกับการวางกลยุทธ์ด้านบุคลากร ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ ด้านทรัพยากร ด้านการผลิตที่ต้องมีนวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์ (Innovation) จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ทางด้านการวางแผนการตลาดเพื่อตอบสนองได้ตรงกับความต้องการของลูกค้า รวมถึงการตอบรับทางด้านการตลาด ด้านการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชน ด้านงบประมาณทั้งที่เป็นทุนเดิมของชุมชนและส่วนที่รัฐบาลสนับสนุน รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนที่เป็นเครือข่ายเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจตามแผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม และด้านเทคโนโลยีที่จะมาช่วยให้เกิดการพัฒนาการผลิตและการจัดจำหน่าย

3. การสร้างและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อยกระดับห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จากแนวทางการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น พบว่า กลยุทธ์เชิงรุก และกลยุทธ์เชิงแก้ไข การสร้างและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดการรับรู้ทางด้านข้อมูลข่าวสาร ดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยว โดยเชื่อมโยงระหว่างเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมา ที่มีความสำคัญต่อกับกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ อันทำให้เกิดองค์ความรู้ และความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับวิสาหกิจชุมชน สอดคล้องกับวีพร จรูญพันธุ์เกษม (2566) การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองรอง หลังการเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ต้องการให้พัฒนาสื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับและ e-book เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เนื่องมาจากบางพื้นที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ดังนั้นสื่อที่มีความเหมาะสมควรมีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง โดยที่แบ่งออกเป็นรูปแบบออนไลน์ และออฟไลน์สำหรับกรณีที่ไม่มีสัญญาณ อินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับการศึกษาของปฤฎิภา จันทร์บุญเรือง (2564) การจัดทำป้ายบอกเล่าเรื่องราวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตามเส้นทางจักรยาน จังหวัดเลย พบว่า ได้มีการออกแบบและจัดทำป้ายบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 7 ป้าย เพื่อนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดึงดูดใจ ซึ่งสอดคล้องการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (SDGs) และสอดคล้องกับการศึกษา อนุวัฒน์ ทองแสง และฉัตรวิรัช องค์กร (2564) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินกิจการ วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSMEs) ของนวัตกรรมทางสังคม รูปแบบใหม่ (นวัตกรรมเชิงนิเวศน์ (Eco innovation) และนวัตกรรมรากหญ้า

(Grassroots innovations)) ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ความมีสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs 2030) และ เสนอแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs 2030) อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า แนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs 2030) อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์และความมีสัมฤทธิ์ผลต่อศักยภาพในการพัฒนา MSMEs ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย การพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs 2030) แบ่งเป็นด้าน ๆ ได้ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การเจริญเติบโต บรรลุเป้าหมายตามข้อที่ 8, 9 ด้านสังคม หมายถึง ความป้องกันสิ่งแวดล้อม บรรลุเป้าหมาย ตามข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 13, 14, 16 ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การป้องกันสิ่งแวดล้อม บรรลุเป้าหมาย ตามข้อที่ 12, 13, 15 กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ การจัดทำพวงกุญแจที่มีอัตลักษณ์ของศิลาโสมสแตร์ ในการจัดจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว หรือผู้ที่สนใจซื้อเป็นของที่ระลึก เพื่อเป็นการส่งเสริมการตลาด การสร้างรายได้ และการดำเนินโครงการบริการวิชาการสู่สังคม โดยอบรมให้ความรู้ทางด้านการตลาด เพื่อเป็นการสร้างรายได้ และอาชีพให้แก่วิสาหกิจชุมชนศิลาโสมสแตร์ จังหวัดขอนแก่น สอดคล้องกับ พนิตสุภา ธรรมประมวล และกาสัก เต๊ะขันหมาก (2566) จากแบบจำลองรูปแบบธุรกิจ สามารถพัฒนาต้นแบบสินค้าที่ระลึกวัฒนธรรมไทยพวน ที่โดดเด่นและเป็นอัตลักษณ์ได้ 7 ต้นแบบ โดยเพิ่มโอกาสทางการตลาดในการส่งเสริมการออกแบบตราสินค้าที่มีลวดลายการทอผ้าเป็นกลีบดอกไม้โทนสีส้มที่สื่อถึงการย้อนจากวัฏศตวรรษชาติและสื่อความหมายด้วยชื่อ “ที่ระลึกไทยพวน” ซึ่งจำหน่ายผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ และจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือผลลัพธ์ที่ได้คือการสร้างรายได้ การสร้างงาน การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทยพวน สอดคล้องกับเยาวภา เชื้อนคำ และคณะ (2566) การบริการวิชาการสู่ชุมชนของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผ่านการจัดการฝึกอบรม โดยใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการจัดการฝึกอบรมในรูปแบบ Hybrid การเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการถ่ายทอดสด ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงหลักสูตรที่ฝึกอบรมได้สะดวกมากขึ้น ต้องอาศัยทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้ การทำงานราบรื่นในสถานการณ์ที่มีข้อจำกัด ในการทำงานร่วมกันเป็นการสนับสนุนส่งเสริมยุทธศาสตร์ 100 ปี (SPO) ของมหาวิทยาลัย และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมอาชีพให้กับเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในด้านการจัดความยากจน (SDGs) สอดคล้องกับ วัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญและเวทยา ใฝ่ใจดี (2563) โดยศึกษา 1) ระดับการให้ความสำคัญเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจของ SMEs 2) ปัจจัยด้านลักษณะธุรกิจของ SMEs ส่งผลต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และ 3) ปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจของ SMEs ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินธุรกิจตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยรวม พบว่า SMEs ให้ความสำคัญกับเป้าหมายด้านแผนการบริโภคและ การผลิตที่ยั่งยืนระดับมากที่สุด ($X = 4.28$) และปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจคือ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ/กฎหมายระดับมากที่สุด ($X = 4.27$) นอกจากนี้ยังพบว่า ธุรกิจผลิต ธุรกิจค้าส่ง และธุรกิจค้าปลีก ให้ความสำคัญดำเนินการตามเป้าหมายที่ 4 (การศึกษาอย่างมีคุณภาพ) และเป้าหมายที่ 1 (การยุติความยากจน) และสอดคล้องกับ วรลักษณ์ ระวังภัย และคณะ (2567) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต จากแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และปัจจัยที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สินที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต พบว่า แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่กลุ่มตัวอย่างนำมาประกอบการพิจารณาเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินมากที่สุด คือ เป้าหมายที่ 1 (ยุติความยากจน) และเป้าหมายที่ 8 (การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำสื่อประชาสัมพันธ์ไปใช้ในการเผยแพร่ ในสื่อสังคมออนไลน์อื่นๆ นอกเหนือจาก Facebook Fan page เช่น TikTok และ Instagram เพื่อการเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวในแต่ละแพลตฟอร์ม
2. วิสาหกิจชุมชน หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวในลักษณะเดียวกัน สามารถนำแนวทางการพัฒนาจากการสร้างกลยุทธ์ เป็นต้นแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวของตนได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในวิสาหกิจชุมชน ควรมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมในด้านการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มโอกาสในการขยายตลาดและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น
2. ควรวัดผลการดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาจากยอดการเข้ามาใช้บริการที่ศิลาโสมสเตย์และการมองเห็นลูกค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมถึงเก็บข้อมูลความสนใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น
3. ควรจัดทำข้อมูลรายละเอียดและราคาของแต่ละกิจกรรมเพื่อสร้างทางเลือกที่หลากหลายให้กับนักท่องเที่ยว และสำรวจเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพื่อพัฒนาบริการและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้ตอบสนองต่อความต้องการได้ตรงจุด

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.). (2567). *ธุรกิจการท่องเที่ยว*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2567, จาก : <https://datacatalog.tat.or.th/>
- ทีมข่าวคอร์ปอเรท-การตลาด กรุงเทพธุรกิจ. (2567). *สถิติ 10 อันดับ 'ต่างชาติเที่ยวไทย' สูงสุดปี 2566*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2567, จาก : <https://www.bangkokbiznews.com/business/business/1107195>
- ประเสริฐ โยธิดาร์, ปรียา สมพิช, กัลยา นาคลังกา, วงศ์วิภา โสสุวรรณจินดา, คชาวุฒิ สังฆมาศ, ญัฐกานต์ รองทอง, โสริยา งามสนธิ และมรกต บุญศิริชัย. (2566). การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าทางการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 12(5), 220-233.
- ปณูญา จันทร์บุญเรือง. (2566). การจัดทำป้ายบอกเล่าเรื่องราวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามเส้นทางจักรยาน จังหวัดเลย. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อสาร*, 8(2), 123-146.
- ปาจริย์ ผลประเสริฐ และกนิษฐา ศรีภิรมย์. (2564). การจัดการเชิงกลยุทธ์ของวิสาหกิจชุมชนภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 14(2), 229-245.
- พนิตสุภา ธรรมประมวล และกาสัก เตชะชั้นหมาก. (2566). การพัฒนาสินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี. *วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม*, 17(4), 16-27.
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (2567). *SPU SDGS*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2567, จาก : <https://www.spu.ac.th/sdgs/>
- เยาวภา เชื้อนคำ, สิทธิชัย วิมาลา, ลัญฉพิชา พิมพ์า และอเสกซ์ เพ็ชรเพ็ญ. (2566). การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ด้วยการบริการวิชาการแก่ชุมชนของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยแม่โจ้. *PULINET Journal*, 10(1), 56-67.
- รวีพร จรูญพันธ์เกษม. (2566). การพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองรองในอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(5), 2522-2535.
- วรลักษณ์ ระวีภัย, นิตติกร สุวรรณศิลป์, สิทธิชัย ลิมาพร และพรพรรณ บุขงษ์. (2567). แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต. *วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ*, 7(1), 62-81.
- วัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญ และ เวทยา ใฝ่ใจดี. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามแนวทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินธุรกิจของ SMEs สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 15(1), 101-119
- อนุวัฒน์ ทองแสง และ ฉัตรวิรัช องค์กรสิงห์. (2564). นวัตกรรมเชิงนิเวศน์, นวัตกรรมรากหญ้า กับการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 : พหุกรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (MSMEs). *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 8(3), 341-353.

บุคลากรกรม

กมล (ผู้ให้สัมภาษณ์). สิริศักดิ์ โพธิ์ศรี (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

เข็มพร (ผู้ให้สัมภาษณ์). สิริศักดิ์ โพธิ์ศรี (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

ณอม (ผู้ให้สัมภาษณ์). ณัฐภัทร จงอริยตระกูล (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

ถวิล (ผู้ให้สัมภาษณ์). ณัฐภัทร จงอริยตระกูล (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

บัวเต็ม (ผู้ให้สัมภาษณ์). สิริศักดิ์ โพธิ์ศรี (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

พิสมัย (ผู้ให้สัมภาษณ์). ณัฐภัทร จงอริยตระกูล (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

ภาณุพงษ์ (ผู้ให้สัมภาษณ์). ณัฐภัทร จงอริยตระกูล (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น 182/12 หมู่ 4 ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2566

วันพิชิต (ผู้ให้สัมภาษณ์). สิริศักดิ์ โพธิ์ศรี (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น 182/12 หมู่ 4 ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2566

ศรีสุดา (ผู้ให้สัมภาษณ์). ณัฐภัทร จงอริยตระกูล (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

สายสมร (ผู้ให้สัมภาษณ์). สิริศักดิ์ โพธิ์ศรี (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

สังคม (ผู้ให้สัมภาษณ์). สิริศักดิ์ โพธิ์ศรี (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

อุดม (ผู้ให้สัมภาษณ์). ณัฐภัทร จงอริยตระกูล (ผู้สัมภาษณ์). ที่ ศาลาโฮมสเตย์ 87 หมู่ 6 บ้านท่าแก ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2566

อดิศักดิ์ (ผู้ให้สัมภาษณ์). สิริศักดิ์ โพธิ์ศรี (ผู้สัมภาษณ์). ที่ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น 182/12 หมู่ 4 ถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000 . เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2566